Region Stockholm

24

Yttrande över motion 2020:26 av Jonas Lindberg (V) om att privata vårdgivare måste bidra i kris

HSN 2020-0789

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Vårdval
Linnea Pettersson

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-11-26

HSN 2020-0789

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Yttrande över motion 2020:26 av Jonas Lindberg (V) om att privata vårdgivare måste bidra i kris

Ärendebeskrivning

Regionstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion om att privata vårdgivare måste bidra i kris. I motionen föreslår Jonas Lindberg (V) att det i regionens vårdavtal med privata vårdgivare skrivs in en skyldighet att de privata vårdgivarna vid kris, allvarlig händelse eller katastrof, gör en kompetens- och materialinventering av sina verksamheter och ställer personal, nödvändiga läkemedel och sjukvårdsutrustning till regionens förfogande.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2020:26 av Jonas Lindberg (V)

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Tjänsteutlåtande över motion 2020:26 om att privata vårdgivare måste bidra i kris överlämnas till regionstyrelsen som nämndens yttrande.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund
Under pandemin covid-19 har stora utmaningar ställts på hela sjukvårdssystemet i regionen. Under pandemins början våren 2020 skedde en omfattande omställning i hela hälso- och sjukvården för att säkra omhändertagandet av de som insjuknade i covid-19. Omställningen innebar även att privata vårdgivare på frivillig basis ställde personal och utrustning till förfogande.

Mot bakgrund av pandemin yrkar Jonas Lindberg (V) i sin motion att det i regionens vårdavtal med privata vårdgivare skrivs in en skyldighet att de privata vårdgivarna vid kris, allvarlig händelse eller katastrof, gör en kompetens- och materialinventering av sina verksamheter och ställer personal, nödvändiga läkemedel och sjukvårdsutrustning till regionens förfogande.

Överväganden
I Region Stockholms vårdavtal med privata vårdgivare tydliggörs de krav som ställs på privata vårdgivare vid allvarlig händelse med ändrat beredskapsläge, extraordinär händelse och höjd beredskap. Skrivningarna i avtalen kan variera något men innebörden är densamma. Vid en allvarlig händelse, händelser som är så omfattande eller allvarliga att resurserna måste organiseras, ledas och användas på särskilt sätt, ska vårdgivaren följa direktiv ställda av Regions Stockholms Tjänsteman i Beredskap (TiB) eller Regional särskild sjukvårdsledning (RSSL). Avtalen gör ingen skillnad på de olika nivåerna av organisering inom RSSL vilket betyder att möjligheten att begära omfördelning av personal och resurser från privata vårdgivare är densamma i stabsläge, förstärkningsläge och katastrofläge.

Samtliga regleringar i regionens avtal med privata vårdgivare innebär en rätt för Region Stockholm att vid allvarlig händelse, kris- och katastrofläge, extraordinär händelse, höjd beredskap och epidemiläge 3 ge vårdgivarna direktiv avseende vårdens utförande. Dessa direktiv är vårdgivarna skyldiga att följa. Region Stockholm har genom regleringarna i avtalen rätt att ge direktiv avseende utförande av den vård som omfattas av det aktuella avtalet. Det kan innebära att vårdgivaren till följd av direktiven behöver omfördela personella resurser inom ramen för det vårduppdrag som vårdgivaren enligt avtalet ska utföra. Det finns däremot inte något stöd i avtalen för att Region Stockholm skulle ha rätt att kräva att vårdgivarna ska utföra vård eller annan verksamhet som ligger utanför det vårduppdrag som följer av avtalet, exempelvis att tillhandahålla personal till vårdverksamhet som bedrivs av Region Stockholm eller annan vårdgivare som Region Stockholm anvisar.

Under våren 2020 ställde många privata vårdgivare både personal och materiella resurser till förfogande, i vissa fall förmedlades personal och resurser via RSSL och i vissa fall hade vårdgivarna i egenregi direkt kontakt med de privata vårdgivarna. Cirka 40 privata vårdgivare med vårdavtal med Region Stockholm bidrog under våren med personal. Hälso- och sjukvårdsförvaltningens (förvaltningens) bedömning är att de vårdgivare

som ombads bidra med personella eller materiella resurser också gjorde det, även då det ej var en skyldighet enligt avtal. Efterfrågan på personella resurser från akutsjukhusen bestod främst av personal med anestesi- och intensivvårdskompetens. I dialog mellan de privata vårdgivarna och RSSL gjordes en avvägning av vilka resurser som kunde avvaras hos de privata vårdgivarna utan att riskera deras möjlighet att utföra akut och imperativ vård. Att flytta över all intensivvårds- och anestesikompetens till akutsjukhusen hade omöjliggjort för de privata vårdgivarna att utföra detta. Därtill tillkommer att det hos vissa privata vårdgivare förekom personal med efterfrågad kompetens som av olika skäl inte kunde överflyttas till akutsjukhusens covid-vård, till följd av att de exempelvis tillhörde riskgrupp.

För att möjliggöra omställningen av vården under våren 2020, och för att avlasta vården på akutsjukhusen samt för att säkerställa tillgång till god vård för regionens invånare trots pågående pandemi, fattades i några fall beslut om att ändra vissa vårdgivares uppdrag. Dessa förändringar i avtalen möjliggjorde för regionen att ändra i de berörda vårdgivarnas uppdrag på det sätt som var mest ändamålsenligt under rådande läge och gjorde att vårdgivarnas ordinarie uppdrag enligt avtal ej förhindrade den nödvändiga omställningen av vården. Exempelvis fattades beslut att utöka uppdragen inom avtalsområdena Avancerad sjukvård i hemmet, Specialiserad palliativ slutenvård, Specialiserad neurologisk rehabilitering efter vård på akutsjukhus, Specialiserad rehabilitering efter vård på akutsjukhus.

Därutöver fattades beslut om att begränsa utförandet av uppdrag inom vissa avtalsområden. Det handlade exempelvis om att under en tidsbegränsad period stoppa utförandet av vissa operationer där komplikationsrisken, och därmed risken för sjukhusinläggning, var stor.

Jonas Lindborg (V) anför i sin motion att Region Stockholm, till följd av vårdavtalens utformning, ej hade möjlighet att tvinga de privata vårdgivarna att bidra med personal och materiella resurser. Förvaltningens bedömning är att alla tillfrågade privata vårdgivare bidrog i den mån som var möjlig utifrån kompetens och kapacitet, trots att en tvingande klausul ej finns i avtalen. Förvaltningens bedömning är därtill att gällande avtalsskrivningar gav möjligheter att ge tvingande direktiv om att begränsa utförandet av uppdrag inom vissa avtalsområden.

Huruvida skrivningarna i avtalen med de privata vårdgivarna bör formuleras om, och i så fall hur nya skrivningar skulle formuleras, skulle behöva föregås av att nu gällande skrivningar utvärderas avseende hur

ändamålsenliga de varför att underlätta regionens omställning av vård under våren 2020. Det skulle därtill behöva utredas huruvida mer tvingande skrivningar i avtalen överhuvudtaget skulle vara möjliga att införa utifrån bland annat svensk arbetsrättslagstiftning.

Ekonomiska konsekvenser
Förslaget till beslut förväntas få oförändrade ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för patientsäkerhet
Förslaget till beslut förväntas få oförändrade konsekvenser för patientsäkerheten.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård
Förslaget till beslut förväntas få oförändrade konsekvenser för jämställd och jämlik vård.

Miljökonsekvenser
Förslaget till beslut förväntas få oförändrade konsekvenser för miljön.

Administrativa konsekvenser
Förslaget till beslut förväntas få oförändrade konsekvenser för administrationen.

Björn Eriksson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Lena Hanberg
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Regionstyrelsen

Ankom
Region Stockholm
2020 -05- 05
Dnr. RS 2020-0438

Region Stockholm

2020:26 **MOTION**

REGIONFULLMÄKTIGE

Vänsterpartiet

2020-05-05

Motion av Jonas Lindberg (V) om att privata vårdgivare måste bidra i kris

Cov-sars-2-pandemin lär oss mycket av vad som fungerar bra och mindre bra i vårt hälso-och sjukvårdssystem. Mycket bra har hänt under coronakrisen. Många nya samarbetsformer i vården har etablerats. Väggar och stuprör mellan verksamheter har rivits ner. Sjukvården har kunnat fokusera på det viktiga: att hjälpa svårt sjuka patienter. Vilket avtal eller ersättningssystem som vårdgivaren har spelar mindre roll. Förhoppningsvis kan mycket av detta bestå även efter covid-19. Vi kan därmed använda krisen för att göra ett omtag av sjukvården.

De privata vårdgivarnas förmåga att hjälpa till och styra om sina resurser är en annan fråga som kommer under fokus i samband med covid-19. En del vårdgivare har frivilligt lagt sina egna verksamheter på is för att istället friställa personal till akutsjukhusen. Det har varit helt föredömligt. Men andra har inte gjort så. En del privata vårdgivare har sagt att dom inte kunnat släppa sina specialistutbildade sjuksköterskor i intensivvård eller anestesi till de mer behövande enheterna på akutsjukhusen så länge regionen inte mer aktivt krävt just det.

Samtidigt har Region Stockholm sagt att det inte funnits behov av att aktivera den katastrofklausul som finns i avtalen därför att den frivilliga hjälpen har varit så stor från de privata vårdgivarna. Det är ju bevisligen en sanning med modifikation. Det är med tanke på läget i vården april 2020 märkligt att Region Stockholm inte krävt i direktiv att privata vårdgivare som har personal med rätt kompetens ska erbjuda dessa uppdrag på akutsjukhusen där krislägesavtal trots allt aktiverats inom belastade verksamheter.

I förfrågningsunderlag till vårdvalsområden står följande klausul med:

”Vårdgivare ska vid en allvarlig händelse med ändrat beredskapsläge, där det inte beslutats att landstingsstyrelsens ledning tagit över, följa direktiv ställda av SLL:s Tjänsteman i Beredskap (TiB) och Regional särskild sjukvårdsledning. 9.12.2 Kris- och katastrofläge. extraordinär händelse, höjd beredskap samt epidemiläge 3 Vårdgivaren ska vid kris- och katastrofläge, extra-ordinär händelse, höjd beredskap samt epidemiläge 3 (influensapandemi eller motsvarande katastrofläge) följa direktiv ställda av SLL och fortsätta sin verksamhet under landstingsstyrelsens ledning”

Det har också framkommit under våren 2020 att privata vårdgivare som har avtal med Region Stockholm erbjudit coronatester helt utanför de direktiv som chefsläkare och Folkhälsomyndigheten utfärdat. Utrustning, personal, läkemedel och skyddsutrustning

används alltså till ingrepp och åtgärder som skulle kunna vänta. Vänsterpartiet anser att den kris- och katastrofklausul som finns i en del av Region Stockholm behöver förtydligas. Får man som vårdgivare del av skattemedel är det inte fritt valt arbete som gäller, i synnerhet inte vid kriser och allvarliga händelser.

Med anledning av ovanstående yrkar jag

Att det i samtliga vårdavtal med privata vårdgivare som Region Stockholm har, oavsett avtalsform, skrivs in en skyldighet att vid kris, allvarlig händelse eller katastrof kompetens- och materialinventera sina verksamheter och ställa personal, nödvändiga läkemedel och sjukvårdsutrustning till Regionens förfogande.

Jonas Lindberg (V)